

Co spojovalo Habsburky s Pardubicemi?

Odpoví přednášky na zámku

Datum 9.10.2026
Subjekt Univerzita Pardubice
Region Česká republika - Pardubický kraj
Kategorie Kultura, Univerzity, Další vzdělávání

Rok 1526 změnil české dějiny. Na český trůn nastoupil Ferdinand I. a s ním Habsburkové, kteří českým zemím pak vládli téměř čtyři staletí. Co jejich příchod znamenal a jak se dotkl Pardubic? O Habsburcích, jejich vládě, korunovacích, umění i dynastických vazbách bude od října do listopadu hovořit šest předních historiků. Přednáškový cyklus Habsburkové v českých dějinách pořádá Východočeské muzeum v Pardubicích ve spolupráci s Ústavem historických věd Fakulty filosofické Univerzity Pardubice. Přednášky začínají 7. října v 17 hodin v přednáškovém sále Zámku Pardubice.

Půltisícileté výročí nástupu Habsburků si tak vedle Vídně nebo Prahy letos připomenou i Pardubice. „Právě k Pardubicím měli Habsburkové překvapivě blízko. Ferdinand I. Pardubice několikrát navštívil a zajímal se o jejich reprezentativní zámek i strategickou polohu. Později se Pardubice staly majetkem jeho syna Maxmiliána II., který inicioval nákladnou přestavbu zámku pro potřeby panovnického dvora,“ připomíná ředitel Východočeského muzea v Pardubicích Tomáš Libánek. „Šest přednášek proto nabídne různé pohledy na první století habsburské vlády. A také připomene, že velké evropské dějiny se týkaly i Pardubic – a jejich stopy můžeme v našem městě hledat dodnes,“ dodává Libánek.

„Vláda Habsburků byla nacionalistickou a později také marxistickou historiografií často představována především jako období útlaku českého národa. Přednáškový cyklus nabídne možnost tento zažitý obraz kriticky přehodnotit a zasadit vývoj českých zemí do širších evropských souvislostí,“ připomíná jeden z organizátorů a zároveň přednášející – historik Pavel Marek z Univerzity Pardubice. „Po husitských válkách se český stát ocitl v kulturní izolaci, kterou se podařilo definitivně překonat teprve s nástupem Habsburků. Právě díky Ferdinandovi I. a dalším představitelům habsburské dynastie se Země koruny české znovu pevně začlenily do evropského kulturního a civilizačního prostoru.“

Příchod Habsburků

Cyklus zahájí 7. října historik Václav Bůžek z Jihočeské univerzity přednáškou Ferdinand I. a vznik středoevropské habsburské monarchie. Přiblíží okolnosti, díky nimž Ferdinand před 500 lety postupně převzal vládu nad rakouskými, českými a uherskými zeměmi, i politické a správní nástroje, kterými svou moc upevňoval.

Proměny korunovací

O dva týdny později, 21. října, se historik Jiří Hrbek z Historického ústavu Akademie věd České republiky zaměří na předbělohorské korunovace českých králů. Korunovace nebyly jen slavnostním obřadem, ale důležitým politickým rituálem, který doprovázely také slavnostní vjezdy panovníků do hlavních měst nebo holdování zemských stavů. Přednáška ukáže, co se na těchto obřadech za prvních téměř sto let habsburské vlády měnilo a co naopak zůstávalo stejné.

Anna Jagellonská

Listopadový program otevře 4. listopadu historička Jaroslava Hausenblasová z Univerzity Karlovy přednáškou o Anně Jagellonské, manželce Ferdinanda I. Pozornost bude věnovat nejen okolnostem vzniku habsburské monarchie, ale také úloze, kterou v tomto procesu sehrála Anna, jejímu podílu na vládě a reprezentaci i jejímu soukromému životu.

Habsburkové a Pardubice

Na své si přijdou také přímo Pardubice. Ve středu 11. listopadu představí historik Petr Vorel z Univerzity Pardubice vztahy mezi Habsburky a Pernštejnny. Připomene dobu, kdy byly Pardubice hlavní rezidencí Pernštejnů a kdy se členové rodu osobně znali s Ferdinandem I. a Maxmiliánem II. Řeč bude také o zájmu Ferdinanda I. o pardubický zámek, o jeho prodeji Maxmiliánovi i o pozdějších snahách Vratislava z Pernštejna získat Pardubice zpět.

Umění a Anna Jagellonská

Historii Habsburků doplní 18. listopadu také pohled na umění na dvoře Ferdinanda I. a Anny Jagellonské. Historička umění Blanka Kubíková z Národní galerie Praha představí jejich stavební a umělecké aktivity a přiblíží také kontakty královského páru s předními evropskými malíři a dalšími umělci.

Kontakty se Španělskem

Cyklus uzavře 25. listopadu historik Pavel Marek z Univerzity Pardubice přednáškou o habsburské dynastické politice a svazcích mezi rakouskými a španělskými Habsburky. Ukáže, jak Habsburkové prostřednictvím sňatkové politiky upevňovali vazby mezi jednotlivými větvemi rodu a jak spojení se Španělskem a španělskou Itálií ovlivňovalo také politické, náboženské a kulturní prostředí zemí Koruny české.

Habsburkové v českých dějinách

Zdroj: Tisková zpráva, Východočeské muzeum v Pardubicích

<https://www.upce.cz/habsburkove-ceskych-dejinach-16-stoleti-0>